

АНАЛИЗА СА ХРОНОЛОГИЈОМ АКТИВНОСТИ

по питању додјеле концесија на „Угљевик Исток“

У марту 2011. године појављује се Комсар Енерџи (Господин Рашид Сердаров) са писмом намјера у којем изражава спремност да у преговорима са Владом Републике Српске нађе заједнички интерес и инвестира у изградњу два термо блока снаге 600 МВА (2x300) у Угљевику, а с обзиром на информацију из Министарства индустрије, енергетике и рударства Републике Српске о залихама угља на том подручју од 355 милиона тона. У писму намјера тражио је концесије (два концесиона уговора) на истраживање налазишта на подручју општине Угљевик и Лопаре (Делићи, Пељаве – Тобут) са крајњим циљем да гради термоелектрану у 100% његовом власништву. Предсједник Синдиката удружених радника енергетике Републике Српске је у средствима јавног информисања изнио лични став по коме је изразио бојазан да би то могла бити „приватизација националних ресурса не на мала већ на велика врата“.

У марту 2011. године на основу исказаних намјера од стране господина Сердарова, Министар индустрије, енергетике и рударства је детаљно информисао Владу Републике Српске (писмо бр. 05.05/312-160/11 од 15.03.2011.) у којем износи приједлог инвеститора да инвестира око 400 милиона евра у периоду од тридесет мјесеци за изградњу ТЕ2. У том писму предлаже се оснивање компаније „Комсар Енерџи Српска“ са сједиштем у Бања Луци са власничком структуром 90% „Комсар“, а 10% „Р и ТЕ Угљевик“, те да се том новооснованом предузећу додијели концесија за експлоатацију угља на лежиштима Делићи, Пељаве – Тобут са циљем изградње термоелектране. Влада је прихватила писмо намјере и донијела потребне одлуке предложене у писму ресорног министарства.

У тој првој варијанти – идеји (приједлогу) коришћени су термини „термоенергетских блокова Угљевик 2 и Угљевик 3“.

Након тога активности су текле тако што су се с времена на вријеме могле чути овакве или онакве оцјене оправданости улажења Владе Републике Српске у аранжмане са приватником у односу 90:10%, јер се ради о експлоатацији националног богатства, односно ограниченог енергетског ресурса, који има смисла да се експлоатише до нивоа објективне потребе за одржавањем стабилног електроенергетског система, а никако по сваку цијену убрзаног коришћења ресурса, при чему ће енормну корист имати страни приватни инвеститор. Могле су се чути додуше појединачне критике стручне јавности, израде разних студија па чак и организовање расправа. На једној таквој расправи коју је организовао Начелник општине Угљевик (у јуну 2012.) уз стручну анализу Економског института Бијељина, учествовали су и представници нашег Синдиката (Врховац, Остојић, Ђурђевић, Марковић, Мићановић, Обрад Белензада и други) гдје је угледни професор, господин Милојевић доказивао да овакав концепт изградње приватне ТЕ, користећи наше ресурсе под условима које дајемо по Закону о концесијама, може имати користи само страни приватни инвеститор, а Електропривреда Републике Српске и Република Српска у цјелини само огромну штету.

Влада Републике Српске је одржала тематску сједницу у Угљевику, представила споразум и идеју, те презентовала концепт о експлоатацији угља, односно пројекат изградње термо блока „Угљевик 3“ 300 МВА или чак 2x300 МВА у коначној фази са власничком структуром 90% „Комсар“, а 10% „Р и ТЕ Угљевик“.

Радници „Р и ТЕ Угљевик“, на челу са руководством Синдикалне организације, наслућивали су да се ту нешто догађа, да то није баш све јасно, изражавали су благу сумњу и негодовање, а нарочито зато што су знали да се већ годинама чека одлука Владе Републике Српске о додјели концесије на рудно налазиште „Угљевик Исток“ садашњој термоелектрани. Захтјев је поднешен још 2008 године, уложена су већ значајна средства на припреми терена, експропријацији земљишта и другим припремним радњама, очекујући нормалним, али и природним слиједом да се

налазиште „Угљевик Исток“ додјели садашњој термоелектрани, јер се природно – географски наставља на Богутово Село, гдје се сада врши експлоатација угља. На овај захтјев није било одговора из Владе Републике Српске, због чега је захтјев поновљен 2011. године.

Ситуација је ескалирала када је први пут поменуто, у званичним документима, могућност да се „Угљевик Исток“ планира додјелити новом инвеститору. Тиме су потврђене све сумње радника и Синдиката „Р и ТЕ Угљевик“ које су тињале од почетка приче о увођењу стратешког партнера на локалитете Угљевика.

Од тада Синдикална организација води грчевиту борбу да докаже сву штетност таквих рјешења, како за садашњу термоелектрану, за егзистенцију радника и њихових породица, тако и за локалну заједницу, Електропривреду Републике Српске али и за цијелу Републику Српску.

Већ 12.07.2012. године имали смо састанак у Министарству индустрије, енергетике и рударства са господином Жељком Ковачевићем и госпођом Браниславом Милекић. У делегацији Синдиката били су: Душан Врховац, Слободан Остојић, Бранко Ђурђевић, Миленко Савановић и Мрђан Савић. Тада нам је министар, поред других актуелних питања, прокоментарисао сумње око пројекта „Угљевик 3“, а које је изнио Бранко Ђурђевић, увјеравајући нас у позитивне ефекте и транспарентност свих одлука везаних за тај пројекат.

Нову прилику да укажемо министру, господину Ковачевићу, на све наше сумње и дилеме око концесије на рудна налазишта у Угљевик, имали смо 28.11.2012. године, када смо разговарали о Економској политици за 2013. годину.

Делегација Синдиката била је у саставу: Врховац, Остојић, Ђурђевић, М.Савановић и Љ.Тадић.

Увјеравани смо од стране Министра да нема бојазни за рад садашње термоелектране са становишта обезбјеђења довољних количина угља, затим изнио је став да из „Р и ТЕ Угљевик“ долазе контрадикторни ставови о стању термоелектране и њеном вијеку рада, количина угља на садашњем копу Богутово Село, изнио је и низ других података, због чега ће бити укључени стручни тимови који ће дати релевантне податке о свим техничким, експлоатационим и другим показатељима.

Незадовољна добијеним одговорима, али и наставком активности који изазивају нову сумњу, Синдикална организација је одржала састанак 12.12.2012. године, гдје је изашла са својим закључцима и захтјевима.

Прије овог састанка, већ 06.12.2012. године, предсједник Синдиката удружених радника енергетике Републике Српске, упутио је захтјев ресорном министру за нови састанак са Синдикатом, због узнемирујућих информација које стижу из Угљевика, а користећи његово обећање дато 20.11.2012. године да је спреман на разговор са Синдикатом када год то затражимо.

Након закључака Синдикалне организације „Р и ТЕ Угљевик“ од 12.12.2012. године, 17.12.2012. године предсједник Синдиката поново је ургирао (телефоном) и тражио разговор са Министром 25.12.2012. године, коначно је дошло до састанка Министра са комплетним Синдикалним одбором „Р и ТЕ Угљевик“ у просторијама Синдиката у Бања Луци, уз присуство предсједника Д. Врховца и предсједника Одбора синдиката ЕРС-а, колеге Слободана Остојића.

Са тим закључцима упознати су сви у Синдикату (налазе се на сајту Синдиката).

Развојем догађаја, односно активностима Владе Републике Српске, која је ушла у процес доказивања да је цијело налазиште „Угљевик Исток“ непотребно за радни вијек садашње термоелектране (процјена радног вијека садашње термоелектране је до 2039. године), те најављеног дијелење овог налазишта на „Исток 1“ и „Исток 2“, расло је и незадовољство радника који су у организацији Синдикалног одбора организовали информативни синдикални збор пред управном зградом 08.02.2013. године.

Наиме, Влада је својим рјешењима о подјели налазишта „Угљевић Исток“ на „Исток 1“ и „Исток 2“ (Сл.гласник бр. 7 од 31.01.2013. године) објављеним координатама омеђила – подијелила то налазиште на два, што је додатно узнемирило раднике.

Ова активност Синдиката добила је етикету политичког окупљања радника, инструментализованом од локалне политике и осуђена је од свих релевантних фактора (Управе предузећа, Управе МП, Владе Републике Српске, па и неких медија).

Ипак, настављени су контакти и разговори како са Управом предузећа и Управом МП, тако су ишле иницијативе према Влади Републике Српске, али према предсједнику Републике Српске.

У организацији Министарства и Управе МП, а на иницијативу и захтјев Управе предузећа, дана 04.02.2013. године, одржан је састанак у Министарству индустрије, енергетике и рударства, на коме су били, поред организатора Министра и Генералног директора ЕРС, и комплетна Управа „Р и ТЕ Угљевић“, те руководство Рудника као и предсједник Синдикалне организације, колега Бранко Ђурђевић. Немамо писану информацију о тим разговорима.

Синдикални одбор је 06.02.2013. године упутио захтјев свим релевантним институцијама, али и свим синдикалним организацијама из електропривредне дјелатности у којима захтјева поништавање Рјешења Владе Републике Српске објављено у Сл. гласнику бр. 7, као и Закључак Владе Републике Српске од 17., 24 и 29. јануара, којим се „исправљају – коригују“ координате подјеле рудног налазишта „Исток“ на један и два и утврђује општи интерес.

На основу те иницијативе, 18.02.2013. године уприличен је састанак код Предсједника Републике Српске, на којем су учествовали, поред Предсједника Републике Српске, руководство МП, ресорни министар, те испред Синдикалне организације „Р и ТЕ Угљевић“ колега Бранко Ђурђевић, предсједник и Стево Стевић, члан Синдикалног одбора.

У међувремено је Одбор синдиката ЕРС, на својој сједници од 14.02.2013. године, подржао Синдикалну организацију „Р и ТЕ Угљевић“ у њеним оправданим захтјевима, да се налазиште „Угљевић Исток“ у цјелости, додијели садашњој Р и ТЕ Угљевић.

С обзиром да је Синдикални одбор инсистирао на сучељавању стручних мишљења око техничке и практичне могућности успјешне експлоатације угља, уколико се јединствено налазиште подијели на два, формирана је експертска група од стране Управе предузећа.

Већ тада је била дата Предсједнику Републике Српске „експертиза о стању експлоатационих резерви угља...“ сачињена и потписана од стране проф. др Боже Колоње, те овјерена и потписом проф. др Ивана Обрадовића, декана Рударско-геолошког факултета из Београда.

Синдикална организација је била у изборном процесу, али је ипак издала саопштење 25.03.2013. године у коме потврђује све раније изречене захтјеве, те захтијева састанак са свим релевантним факторима у року од три дана.

У марту 2013. године објављени су „Рјешења о измјени рјешења о утврђивању јавног интереса...“ за рудник „Угљевић – Исток“ и „Угљевић Исток 2“ (Сл. гласник бр. 25 од 29.03.2013. године).

08.04.2013. године предсједник Синдиката захтијева разговоре делегације Синдиката са Управом МХ, исти је одржан 18.04.2013. године. Синдикални одбор је инсистирао да Генерални директор МП дође у Угљевић и разговара са Управом предузећа и представницима Синдиката.

19.04.2013. године Скупштина Синдикалне организације „Р и ТЕ Угљевић“ затражила је од Управе предузећа да захтијева од Министарства обуставу свих активности на додјели концесија на налазишту „Угљевић Исток“ до разрешења несугласица.

25.04.2013. године Скупштина Синдикалне организације тражи од: Управе предузећа, Директора МП, Ресорног министра, Предсједника Владе Републике Српске, Предсједника Републике Српске и Предсједника Народне Скупштине обуставу свих активности на додјели концесија на лежиште „Угљевић Исток“, те захтијева састанак са Управом предузећа, Управом МП, Министром и руководством Синдиката удружених радника енергетике.

Став Скупштине је да ће, уколико се не удовољи овим захтјевима, предузети све облике синдикалне борбе за остваривање прокламованог циља, односно захтјева, да се комплетно налазиште „Угљевић Исток“ додијели постојећој термоелектрани.

Већ 26.04.2013. године одржан је састанак експертског тима који је формирала Управа предузећа.

Из Записника бр. 8311/13 од 26.04.2013. године и Извјештаја бр. 9863/13 од 13.05.2013. године, јасно су дати закључци струке, али и приједлози према Управи предузећа са захтјевом да се приспитају сва до сада донешена рјешења и зауставе покренути процеси.

Захтијевају такође да се са овим закључцима хитно упознају сви релевантни фактори.

08.05.2013. године Синдикални одбор је одржао сједницу на коју је позвао и делегацију Синдиката удружених радника енергетике (Врховац, Остојић и Секулић). Изнешена су и поновљена стајалишта и захтјеви Синдикалне организације који имају само један циљ, а то је додјела концесија „Угљевић Исток“ у цјелости постојећем предузећу.

У том правцу тражили смо разумијевање и помоћ, те исистирали на сучељавању експертских тимова, јер имају различита стајалишта о могућности и оправданости подјеле лежишта угља.

Делегација Синдиката разговарала је и са Директором „Р и ТЕ Угљевић“.

22.05.2013. године Синдикални одбор доноси Одлуку о организовању протестног збора који је најављен за 25.05.2013. године са циљем притиска на Управу, али и Владу Републике Српске да уважи захтјеве Синдикалне организације.

Међутим, 24.05.2013. године одржан је састанак у Угљевику са Управом рудника, Генералним директором ЕРС и Ресорним министром са руководством Синдикалне организације. По изјави Министра, том приликом, дао је додатне гаранције и објашњења што је, према његовој изјави, прихваћено од стране представника Синдиката.

23.05.2013. године Директор предузећа, господин Жико Крунић, обавјештава Синдикални одбор, а по његовом мишљењу, непотребном организовању протестног окупљања, те истовремено доставља Закључке Владе Републике Српске, којим се додатно гарантује несметан рад постојеће термоелектране и обезбјеђење довољних количина угља за исту.

На 23. сједници Главног одбора Синдиката удружених радника енергетике одржаној 21.05.2013. године, дата је подршка оправданим захтјевима Синдикалне организације за обезбјеђење довољних количина угља за вијек рада ове термоелектране.

У закључцима је такође истакнут став Владе Републике Српске да ће додатним гаранцијама обезбиједити довољне количине угља, те захтијевамо да се мишљења два стручна тима сучеле и дође до једног цјеловитог и обострано прихватљивог рјешења.

Закључено је такође да се након ових активности (додатних гаранција Владе и става стручних тимова) заједно са Синдикатом удружених радника енергетике направи процјена о акцијама које се могу и требају предузети у циљу реализације договореног.

30.05.2013. године Синдикални одбор је донио одлуке да се информишу радници у циљу прикупљања потписа и добијања сагласности за организовање протестног митинга, те да се предузму све мјере за спречавање медијске блокаде и да се одржи састанак са Управом са приједлогом да поднесе захтјев за добијање концесија на оба „Истока“. Иницирати и састанак са локалном заједницом, те ићи заједно у информисање и анимирање јавности преко средстава информисања.

Директор предузећа је 03.06.2013. године детаљно, писаним путем, обавијестио Синдикални одбор о хронологији предузетих радњи и мјера, те одлука Владе Републике Српске по питању додјеле концесија на ово налазиште (бр. 10225/13 од 03.06.2013. године).

Закључком Синдикалног одбора од 04.06.2013. захтјевано је од Управе предузећа да се организује састанак са господином Колоњом, сходно договору са Директором и Министром.

05.06.2013. године Директор се обраћа Синдикалном одбору (писмо бр. 10368/13) и процјењује непотребним окупљање радника и протеста, јер је Влада Републике Српске својим закључком дала додатне гаранције за довољним количинама угља за несметан рад термоелектране.

Директор предузећа, дописом бр. 10769/13 од 11.06.2013. године, обавјештава све релевантне факторе и Синдикат (Енергетике, ЕРС и СО) о налазима и постигнутој сагласности експертских тимова по којем је могућа подјела лежишта угља и да иста неће бити на штету постојеће термоелектране, нарочито апострофирајући додатне гаранције дате кроз закључке Владе Републике Српске.

Синдикални одбор доноси Одлуку од прикупљању потписа за изражавање спремности радника о ступању у штрајк упозорења (бр. 395/13 од 11.06.2013) и обраћа се Синдикату ЕРС и Енергетике, те очекује подршку и сагласност за организовање штрајка упозорења. Истовремено предлаже да се по синдикалним организацијама покрене активност информисања чланства и прибављања подршке тим активностима СО „Р и ТЕ Угљевик“.

У међувремену директор предузећа је потписао Споразум о намјерама за будућу пословно-техничку сарадњу са „Комсар Енерџи“ са циљем додатних гаранција у корист садашње термоелектране, те затражио од Ресорног министарства да елементи тог споразума буду садржани у концесионом уговору као и да се уговор о концесији прије потписа истог да „Р и ТЕ Угљевик“ на упознавање.

Синдикат удружених радника енергетике је на својој сједници одржаној 27.06.2013. године подржао оправдане захтјеве радника и дао подршку њиховој легитимној борби у заштити њихових права али и супростављању давања националних ресурса на штету постојећих електроенергетских објеката, те упутио иницијативу Министарству, Управи предузећа и Управи МП са захтјевом да се настави активности на преиспитивању понуђених рјешења.

Синдикални одбор, дана 04.07.2013. године, доноси Одлуку бр. 486/13 о ступању у штрајк упозорења за дан 16.07.2013. године.

Директор предузећа писмом бр. 12331/13 од 10.07.2013. године обавјештава Синдикални одбор и указује на непостојање основа за даљњу синдикалну активност, нарочито не организовање штрајкова. У овом писму директор детаљно описује став и

позицију Управе, те истиче шта је све предузето и које и какве гаранције су добијене између осталог и упорном синдикалном активношћу.

Захтјева од својих сарадника, али и од Синдиката да се по синдикалним подружницама радници детаљно информишу са ставом Управе.

Директор предузећа је организовао састанак Управе, Синдикалног одбора и руководиоца организационих дијелова предузећа дана 11.07.2013. године (Извод из записника бр. 12415/13 од 11.07.2013) са констатацијом и молбом према Синдикалном одбору да још једном преиспитају своје захтјеве уважавајући чињенице и донесу најбољу одлуку за предузеће без било каквог прекида рада.

Директор предузећа је писмом бр. 12702/13 од 16.07.2013. године обавијестио Министра о свим релевантним чињеницама као и о захтјеву да се у уговору о концесији са „Комсар енерџи“ нађу и елементи садржани у Споразуму потписаном са новим инвеститором.

16.07.2013. године одржан је „Штрајк упозорења“ на коме су поновљени захтјеви Синдикалне организације, односно захтјев да се цијело налазиште „Угљевик Исток“ додијели садашњој „Р и ТЕ Угљевик“.

На иницијативу Синдикалног одбора одржан је састанак са предсједником Синдиката, те разговарано и са директором предузећа на коме је захтијевано одржавање заједничког састанка Главног одбора Синдиката удружених радника енергетике и Синдикалног одбора „Р и ТЕ Угљевик“.

Заједнички састанак је одржан 25.07.2013. године.

Ставови и констатације дате од стране Главног одбора након заједничке сједнице истичу све оно што је постигнуто синдикалном активношћу, указујући на чињенице до којих смо дошли, али изражавају и оцјену Синдикалне организације да то још увијек сматра недовољним.

Зато су дати, у документу, након заједничког састанка (бр. 1-162/13 од 25.07.2013. године), додатни захтјеви с обзиром да најважнији захтјев Синдикалне организације није испуњен и исти су упућени, како синдикалним организацијама, тако и Предсједнику Народне Скупштине Републике Српске, Предсједнику Владе Републике Српске и Министру индустрије, енергетике и рударства.

С обзиром да, очито је, Влада и друге институције сматрају ово питање завршеним, а Синдикална организација не прихвата ставове стручних тимова који су се, морамо признати, ипак усагласили (како и зашто?).

Након изјашњавања чланова Главног одбора Синдиката Енергетике, (тројица су донијела писане ставове својих Синдикалних организација), одлучили смо да се поново обратимо: Предсједнику Републике Српске, Предсједнику Народне Скупштине и Предсједнику Владе Републике Српске са захтјевом да приме делегацију Синдиката и да саслушају наше ставове и разлоге због којих смо толико упорни у доказивању штетности датих рјешења.

У противном, Главни одбор ће, након прибављања писаних ставова синдикалних организација, донијети одлуке о правцима даљњег дјеловања овог Синдиката.

Сваки састанак Главног одбора Синдиката удружених радника „Енергетике“, тражили смо подршку .. синдикалној борби око концесија за „Угљевик Исток“. Добијали смо декларативну подршку, а ми смо тражили конкретне акције, састанке са релевантним представницима система. Послат је Захтјев за састанак са Предсједником Републике Српске, Предсједником Владе Републике Српске, Предсједником Народне Скупштине Републике Српске.

Од свих горе наведених имали смо састанак у Министарству енергетике, индустрије и рударства са Министром Ковачевићем.

Министар је и на том састанку потврдио, да ће изградња ТЕ/3 ићи у марту 2014. године, јер до тада ће бити прикупљани сви потребни документи за почетак изградње ТЕ/3.

На том састанку смо ми поновили свој став да давање „природних ресурса“ није добро за Републику Српску и да Синдикална организација „Р и ТЕ Угљевик“ остаје код свог захтјева да лежиште угља „Угљевик Исток“ у цјелости припадне „Р и ТЕ Угљевик“.

Министар је исказао разумијевање за наш легитиман захтјев, али је рекао да је Влада процијенила да је да инвестиција потребна за Републику Српску.

Овдје желимо да још једном потврдимо да Синдикална организација „Р и ТЕ Угљевик“ није против инвестирања на просторима Републике Српске, јер свако радно мјесто је врло битно у данашњем катастрофалном економском амбијенту на просторима Републике Српске.

Али хоћемо још једном да кажемо да нисмо против давања природних богатстава страним инвеститорима, јер дугорочно од тога наша Република Српска неће имати користи.

Синдикални одбор је на својим досадашњим састанцима имао прву тачку дневног реда „Угљевик Исток“ – одбрана природног ресурса, и даље ми не одустајемо од те борбе. Какав ће бити резултат у наредном периоду, видјећемо.

Отворена је још књига, и даћемо све своје људске, моралне капацитете, да што више заштитимо постојећи колектив и да одржимо сви скупа ову производњу коју имамо.

На састанку који је одржан 20.11.2013. године са Управом Предузећа, директор Жико Крунић је рекао *„да је потписана концесија за Богutowo Село и „Угљевик – Исток“.*

И на том састанку Синдикални одбор је још једном потврдио да се не слаже са том Одлуком Владе Републике Српске и да ће наставити своју борбу за зацртани циљ. На састанку Синдикалног одбора који је одржан 20.11.2013. године договорено је да се напише информација и хронологија комплетних догађања и да се иде у Подружнице, да се информише чланство и да се тражи од базе шта чинити даље.

СИНДИКАЛНИ ОДБОР
„Р и ТЕ УГЉЕВИК“